

Turizm İşçisinin Sesi

Eylül 2011

Deneme Sayısı

İletişim: turizmiscisi@gmail.com

Merhaba!

Selamımız tüm işçi ve emekçi dostlarımıza. Özellikle de bizimle aynı sektörde yaşamını sürdürmeye, ailesini geçindirmeye çalışan turizm işçisi dostlarımıza.

Turizm sektörü için «bacasız sanayi» diyorlar. Biz işçi ve emekçilerin bu sektörde yarattığımız değere, otellerin, pansiyonların, acentelerin sayılarına ve büyüklüklerine bakılırsa, turizm sektörü gerçekten de bir bacasız sanayi.

Bu durum, bir başka gerçeği ortaya koyuyor aslında. Bizim de «bacasız sanayinin» «tullumsuz işçileri» olduğumuz gerçeğini. Biz turizm işçileri, günde ortalama 10 saat çalışıp, bu çabamızın karşılığının altında ücret alıyor, mesailerimizi çoğu kez alamıyor, Ekim-Kasım ayları geldiğinde de çoğumuz kapının önüne koyuyoruz.

Diğer yandan, kimimiz köpük makinesinin akımına kapılıp, kimimiz patronun satın aldığı ucuz temizlik malzemesini kullanıp, kimimiz de devrilen tur otobüsünün altında kalıp yaralanıyoruz, ölüyoruz. Başımıza gelen kazalar, «sektörün imajının sarsılmaması

için» çoğu kez basında yer dahi bulmuyor. Yaralanan arkadaşlarımızın çoğunun o gün hemen işten çıkışı yapılıyor. Sahte raporlar düzenleniyor vb.

Bu duruma karşı en ufak bir hak arama çabamızda kapının önüne koyuluyoruz. Bize her zaman çok çalışmamız, «sızlanmamamız» gerektiği, başkalarının bizim işimizi de bulamadığı ve bu yüzden şükretmemiz gerektiği söyleniyor.

En ufak bir sendikalaşma çabasında kapının önüne konuluyoruz. Hatta işe girerken bize sendikali olmayacağımıza dair bir belge imzalatan çok sayıda iş yeri var. Ayrıca patronlar, bizi kendi aramızda bölmek için türlü yollar icat etmişler. Bazısı geliyor, «ben senin köylünüm, hemşehrini diyorum, bazısı hak arayanlar için «bunlar bölücü, bunlara inanma» diyor, bazısı doğ-

rudan şiddetle, dayakla tehdit ediyor hepimizi.

En iyi bildikleri de, ağzımıza kendi akıllarınca bir parmak bal çalmak. Diyorlar ki, «sıkı çalışırsanız çok para kazanırsınız, yükselirsiniz, siz de yönetici olursunuz. Bu yüzden şimdi dışınızı sıkın, ilerde siz de rahat edin.» aramızdan bu yolla yükselen Birkaç kişi vardır elbet. Ama etrafımıza bakınca bu «efsanelerden» pek de fazla olduğunu görüyoruz.

Ne yapmalı o halde? İşte, şimdi bunu tartışmanın, konuşmanın zamanı olduğunu düşünüyoruz. Bunu yapmak için öncelikle bir araya gelmek gerekli. Toplanmak, konuşmak, sorunlarımızı paylaşmak, çözüm yollarını beraber bulmak istiyoruz. Çıkarmakta olduğumuz bu bülten de, bizlerin bir araya gelmesinin bir

aracı olsun istiyoruz. Elbette, duyulmayı duyulur, görülme yeniyi görülür kılsın istiyoruz. Gazetelerde yer almayan haberleri, gelişmeleri buradan paylaşalım istiyoruz. Ayrıca, yazılarımızı da paylaşalım, birbirimizin sesini duyalım istiyoruz.

Tüm turizm işçilerine yeniden merhaba diyor, katkı ve önerilerinizi bekliyoruz.

Devrimci Turizm İşçileri Sendikası Kuruldu

Turizm deyince herkesin aklına tatil, deniz, plajlar, geziler vb gelmekte. Ancak dünyanın dört bir yanında birbiri ile rekabet halindeki milyonlarca turizm işletmesini var eden, bunların kârına kâr katan sayısız işçi ve emekçi için bu kelime; minimum 12 saatlik çalışma sürelerini, ödenmeyen mesai, yatmayan sosyal güvenlik primlerini, mevsimlik işsizliği vb çağrıştırıyor.

Turizm işçilerinin sorunları Türkiye’de de az buz değil. Yukarıda saydığımız olgular, turizm işkolunda çalışan işçi ve emekçiler için yaşama dair birer gerçeklik. İşin elbette psikolojik boyutu da var. Birilerinin eğlendiği, dinlendiği bir mekanda, siz canınız çıkana kadar çalışıyor, bunun karşılığını ise hiçbir zaman alamıyorsunuz. Turizm iş kolu, bir yandan en kötü çalışma koşullarını, diğer yandan ise en düşük düzeyde örgütlülüğü barındıran bir iş kolu. Bunca sorunun varlığına karşılık, mücadele ve örgütlülük anlamında bu sektörde neredeyse yaprak kımıldamıyor.

En genel anlamda bakıldığında, turizm işçilerinin bulunduğu yerlerdeki sosyalist çevreler, işçi sınıfı örgütlenmesine tali bir unsur atfedip, birer öğrenci örgütü haline geldiği için bu durum şaşırtıcı değil. Ancak işkolundaki sendikaların yıllar süren güçsüzlüğü elbette bununla açıklanamaz.

Turizm iş kolunda öne çıkan iki sendikadan Türk-İş’e bağlı TOLEYİS ve DİSK’e bağlı OLEYİS, uzun bir dönem örgütlenmelerini birkaç otelin dışına çıkaramadılar. Daha çok öğretmenevleri vb alanlarda gerçekleştirilen örgütlenmenin geneldeki zayıflığı, turizm işçilerinin bütünlüklü bir örgütlü mücadelesine olanak tanımadı. Bunda hiç kuşkusuz en önemli sorumluluk bu sendikaların başına

çöreklenmiş sendika bürokratlarıdır. Örneğin, OLEYİS bürokratlarının kongre öncesinde dengeleri bozacak delegelerin çıkmaması için en azından bir oteldeki örgütlenmeyle kasten ilgilenmediklerine biz doğrudan şahit olmuştuk.

Turizmdeki sendikal örgütlenme, geçtiğimiz yıllarda “çılgın” bir hamleye tanık olundu. DİSK’e bağlı OLEYİS, sendika bürokrasi-

sinin türlü dalavereleri sonucunda HAK-İŞ’e geçti. Bu manevra, sendika bürokrasisinin kendi çıkarları doğrultusunda ne kadar pervasızlaşabileceğinin göstergesi oldu. Bunun üzerine DİSK bünyesinde başlayan çalışmalar, geçtiğimiz aylarda meyvesini verdi ve Devrimci Turizm İşçileri Sendikası (Dev Turizm İş) kuruldu.

Bu yeni sendikanın, turizm işçilerinin örgütlenmesi ve müca-

deleye atılması noktasında önemli bir araç olması şart. Özellikle önümüzdeki süreçte krizin kapıya yeniden dayanması durumunda, sektörde zaten kötü olan çalışma koşullarının daha da kötüleşeceği düşünülebilir. Bu koşullarda Dev Turizm İş, turizm işçileri için ciddi bir odak haline getirilmelidir. Dev Turizm İş’in görevi, zaman kaybetmeden örgütlenmek, tabanda ciddi ve disiplinli bir çalışma yürüterek patronların karşısına dikilmektir.

Sendikanın inşası sürecinde, OLEYİS ve TOLEYİS örneklerinden dersler çıkarılmalı, özellikle sendikal bürokrasinin oluşmaması için önlemler alınmalı, turizm işçilerinin mekansal ve iştanımları üzerinden meydana gelen ayrımlarını kapsayacak bir örgütlenme yapılmalı, özellikle Antalya’da Kürt işçilere karşı oluşan şovenist panzehiri ortadan kaldıracak, işçi sınıfının çıkarlarının bir olduğunu vurgulayacak bir çalışma yapılmalıdır. Tüm bunları yaparken sendikanın, AKP’siyle, CHP’siyle, MHP’siyle ve diğer tüm unsurlarıyla burjuva odaklarının sendikayı kendi yanlarına yedekleme girişimlerine karşı dikkatli olması gerekiyor. DİSK’in içerisinde AKP’ye karşı CHP’yi ehven gören anlayış Dev Turizm İş’e de bulaşırsa, sendika işçi sınıfının bir mücadele örgütü olmaktan çıkar, burjuvazinin payandası olur.

Bacasız Sanayide Ücretli Kölelik!

Bacasız sanayi yani diğer ismiyle turizm sektörü işçilerin işkolları arasında en çok sömürüldüğü sektörlerin başında gelir. Türkiye’de turizmin en çok geliştiği şehirlerin ön sırasındadır Antalya. Bir o kadar turizm sektöründeki işsizler ordusunu barındırmaktadır. Antalya’da yazın işçiler otellere pompalanıp, kışın da işten atılırlar. İşte bu yüzden turizm sektöründe çalışmak çok zordur. Otelde veya herhangi turizm işletmesinde çalışıyorsan ya patronun ya da müdürlerin ajanı olursun ya da kışın işten çıkarılma, yerinde başkasının çalışacağı korkusuyla sürekli kabus görürsün.

Turizm sektöründe çalışmak çok zordur. Bilhassa otelde; tam bir ücretli köleliktir. Günde sekiz saat çalışacağınız vaadiyle işe alınırsınız. Ama işin hiçte öyle olmadığını ilk hafta anlarsınız. On iki on üç saat çalıştırılırsınız, sigortanız asgari ücret olarak yatar

ama maaşınız asgari ücretin biraz üzerindedir, haftada dört gün mesai yaptırılırlar, ücretsiz mesai ücretlerini istediğinizde müdürler veya patronlar.” işine gelirse çalışırsın. Bir sürü işsiz var” tehdidi savurur, işçiyi korkutur. İşçi çaresiz her şeyi kabullenir. Hiçbir sosyal aktivitesi kalmaz işçinin. Öyle bir hal alır ki ailesini az görür. Bu sektörde sömürü saymakla bitmez. Her seferinde patronun kesesi dolar.

Turizm sektöründe çalışmak çok zor, hele günümüz koşullarında daha da zor. Kazanılmış hakkımız olan kıdem tazminatı vb. birçok hakkımız elimizden alınmaya kalkılıyor. Buna karşı koymanın tek çaresi biz işçilerin birlik olup, örgütlenip hakkımızı aramamızdır.

Antalya’dan bir turizm işçisi

Kıdem Tazminatına Dokunmak Genel Grev Sebebidir!

AKP hükümeti TÜSİAD’ı ve MÜSİAD’ı ile tüm sermayenin desteğini alarak işçilerin elinde kalan son haklardan biri olan kıdem tazminatını kaldırmak istiyor. 2008-2009 krizinde sermaye yeterince işçi çıkartmadığı için veryansın etmişti. Şimdi yeni ve daha büyük bir kriz kapıda bu yüzden faturayı işten çıkartmalarla bize kesmek için kıdem tazminatına saldırıyorlar. Tabii ki sermaye ve hükümet planladıkları bu saldırıyı kamuoyuna sunarken yalanlara ve çarpıtmalara başvuruyor. İşte yalanlar ve gerçekler.

Yalan!: İşçiler bir şey kaybetmeyecek, tersine kazanacak, çünkü Fon kuruluyor

Gerçek: Kıdem tazminatının esas anlamı başka türlü korunamayan iş güvencesini patrona ekonomik bir maliyet getirerek bir ölçüde sağlamaktır. Yükün patronun üzerinden kaldırılmasının amacı, iş güvencesini bütünüyle imha etmektir.

Yalan!: Kazanılmış haklara dokunmayacağız

Gerçek: Kıdem tazminatı kaldırılırsa halen çalışmakta olanların kıdem tazminatlarına zaten hukuki olarak dokunulamaz. Bu, hükümetin bahsettiği bir şey değil bir zorunluluktur. Bununla birlikte ilk işten çıkartmada ya da herhangi bir iş değişikliğinde yeni yasa geçerli hale gelecektir. Ama yeni işçilerin kıdem tazmi-

natı hakkı olmaması, eski işçilerin de gücünü azaltır. “Bana dokunmayacak” deme. İşçinin gücü birlikten gelir. Mücadele zayıflayacak, sen de kaybedeceksin!

Yalan!: İşçilerin haklarını koruyacağız, istihdam güvencesi sağlayacağız

Gerçek: Kıdem tazminatlarının kaldırılmasının amacı patronun işçi çıkartmasını kolaylaştırmaktır. İstihdam güvencesi denen şey, işten çıkartılan işçileri özel istihdam bürolarında toplayarak sermayeye ucuz iş gücü olarak sunmaktır.

Yalan!: Yeni kurulacak fon dolayısıyla işçiler mağdur olmayacak

Gerçek: Tazminat miktarı üçte birinden daha aza indiriliyor. Eskiden 20 yıllık kıdemi olan 20 aylık maaş karşılığını tazminat olarak alırken bu rakam altı aya indirilecek. Fonda birikecek para işçinin ücretinden kesilmeyip patrone alınsa bile patronlar her zaman olduğu gibi bu masraflarını da ücretlere yansıtacak ve fiilen kesinti yapacaktır. Patronlara hiçbir engel olmadan sürekli işçi çıkartılması olanağı verilmesiyle kıdemli işçi her an rahatlıkla kovulabilecek, yeni işçiler ise bir yerde uzun süre çalışamayacağı için fondan yeterli parayı hiçbir zaman alamayacaktır.

Antalya'da Bir Turizm İşçisi Kör Oldu!

Antalya'da turizm işçisi olarak çalışan Ümmü Batık, 25 Şubat 2010 tarihinde otel yönetiminin verdiği temizlik malzemeleriyle temizlik yaparken kendisine verilen kimyasal maddenin etkisinden dolayı görme yetisini yitirdi. Ümmü Batık'ın hikayesi, turizmde sömürünün ve çalışma koşullarının bir göstergesi.

Batık, 28 Şubat 2010 tarihinde müdürünün yanına çıkıp sağlık durumunu anlattığında aldığı cevap "tamam git o zaman" oldu. Ümmü Batık'ın gözlerinin temizlik malzemelerinden kör olduğu anlaşılınca otel yönetimi tarafından 3 gün işe gelmediği gerekçesiyle işten çıkarılarak tazminat hakkı elinden alındı. Aşağıda bundan bir süre önce Gerçek Gazetesi tarafından kendisiyle yapılan röportajdan bir bölümü yayınlıyoruz:

Gerçek (G): Hangi otelde çalışıyordunuz?

Ümmü Batık (Ü.B.): Clup Hotel Phaselis Rose'da

G.: Başınızdan geçen olayı anlatır mısınız ?

Ü.B.: Tekirova'da otelde temizlik yapıyorduk, üç çeşit ilaç karışımı yapıldı. Önümdekiler dökerek gitti, ben sert fırça ile fırçaladım, vakum makinasıyla çektim. Ardından üç gün gözyaşı döktüm. 28 Şubat

günü kahvaltı salonunda gözüm görmemeye başladı. Şeflerin ofisine çıktım, "ben sizi göremiyorum, herhalde kör oldum" dedim. Kendisi de "o zaman sen gidebilirsin" dedi. Param da olmadığından, teknik servisteki birinden 10 TL para alarak otobüse bindim ve Akdeniz Üniversitesi Hastanesi'ne doğru yola çıktım.

G.: Tedavi süreci nasıl başladı?

Ü.B.: Orada bana bir serum taktılar, ağrı kesici bir de iğne yaptılar. Ağrılarım şiddetliydi. Hastaneden çıktıktan sonra eve geldim. Kızım ve kardeşlerim geldi, tekrar saat 16.30 gibi Devlet Hastanesi'ne gittik. Orada da ağrı kesici verildi, ama ağrı kesicinin bir etkisi yoktu. Sabah tekrar eve geldik. Başka bir hastaneden randevu almıştım. Bu arada, gözlerim zaten fazla görmüyordu, birden hiç görmemeye başladı. Bu olaydan sonra üç gün hiçbir şey görmedim. Birçok hastaneye gittim ve muayene edildim.

25 gün kadar hastanede yat- tım. Doktorlar ilaç kullanma- mı söylediler, fakat ilaçlarım bulunamadı- ğı için üç gün sonra teda- viye başladılar. Patronum Selçuk Ecza Deposu'nun sahibi, mü-

dürümden ilaçları bulmasını rica ettim. O da tamam ben ilgilenirim dedi. Fakat bir hafta geçmesine rağmen ilaçlarım temin edilmedi. Daha sonra doktorum benden kullandığım temizlik malzemelerini istedi. Bende otele söyledim.

G.: Otel yönetimi malzemeleri gönderdi mi?

Ü.B.: Otelin gönderdiği malzeme- ler benim kullandığım malzemeler değildi. Hastanede verilen ilaçlar yüzünden şekerim yükseldi. Otel yönetimi bunu fırsat bilerek sahte rapor düzenledi ve gözlerimin şe- kerden kör olduğu iddia edildi.

G.: Otel yönetimi tarafından her- hangi bir taciz yada hakarete uğra- dınız mı?

Ü.B.: Evet. Bana söylemedikleri hakaret kalmadı.

G.: Peki şuan gözlerinizin durumu nasıl?

Ü.B.: Sağ gözüm çok az görüyor sol gözüm hiç görmüyor. Sağlık durumum çok kötü, psikolojim bo- zuldu.

G.: İşten çıkarıldığınızı nasıl öğ- rendiniz?

Ü.B.: Kargoyla bir kağıt geldi. Ka- ğıtta üç gün işe gelmediğim için çıkarıldığım yazıyordu.

G.: Son olarak söylemek istediği- niz bir şey var mı?

Ü.B.: Hakkım olanı istiyorum ve sonuna kadar mücadele edeceğim.